

UKRAINIAN LABOR NEWS

PRINTED AND PUBLISHED WEEKLY BY THE WORKERS AND FARMERS PUBLISHING ASSOCIATION, LIMITED, A JOINT STOCK COMPANY, INCORPORATED UNDER THE LAWS OF MANITOBA, AT ITS HEAD OFFICE AND PLACE OF BUSINESS, AT THE CORNER OF PRITCHARD AVENUE AND MCGREGOR STREET IN THE CITY OF WINNIPEG, MANITOBA.

Subscription per year \$4.00

Telephone: 51 465

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

газета для робочого класу — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видав. Робітничо-Фармерське Видавнє Товариство, закорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Українським Робітничім Домі, на році вулиці Пritchard і McGregor, у Вінніпегу, Ман.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

"МАЛЕНЬКА МОСКВА" В АНГЛІЇ.

Англійський буржуазний журнал, "Спектейтор", з великим перепадом відкрив в самому серці англійської вуглевої індустрії, в долині Ронда, в Південній Белсі, "маленьку Москву". Представник цього журналу обіхав вуглевий район Південного Велсу і перелякався того "страшного більшовизму", який поширено між гірниками та написав алярмуючу статтю про це "Спектейтора".

Невеличке гірняцке місто Марді, в долині Ронда, каже автор статті, цілковито заражене більшовизмом. В кожній хаті вуглекопа цього міста замість хреста, або образа короля, висить портреті Леніна, Сталіна і інших революційних вождів.

"Коли робітники говорять про Радянський Союз — каже кореспондент — то в їх очах з'являється якийсь особливий вогонь, і я не думаю, що цю їхню віру можна знищити до того часу, доки не поліпшиться економічне положення вуглекопів".

Яке ж те положення? Ось послухайте.

Той самий кореспондент буржуазного журналу признає, що економічне положення вуглекопів в Англії застрашало, що "ніколи ще трудящіе населення не було в такій нужді й не потребувало так фізичної, моральної й духовної допомоги, як тепер". Страшне довголітнє безробіття, нужденні заробітки створили ціле покоління молодих пролетарів, які ще зовсім не працювали й не мають вигляду на працю. Мільйони працездатних людей з цілними родинами роками живуть на жебрацькій допомозі різних організацій та держави. Буржуазія, засліплена класовою ненавистю до пролетаріату, не робить нічого, щоб дати працю, а з нею й кусок хліба цим мільйонам, а кожний провай їх обурення й домагання праці приписує комуністичній пропаганді. Навіть проповідники класового співробітництва, МекДоналди й Томаси, починають непокоїтися і щоб запобігти творенню в Англії "московських міст", вимагають від держави допомоги голодним мільйонам безробітних.

Та капіталізм має свої льготні закони. Нікою жебрацькою допомогою не виготять МекДоналди цього соціального лиха. Його усуне тільки соціальна революція й це вже усвідомлює собі англійський пролетаріат. Це знають також МекДоналди й Томаси, але вони, як вірні слуги капіталу, хочуть хоч жебрацькою добродійністю захистити робітництво.

БАТОГОМ І МЕДІВНИКОМ.

Такої дволичної буржуазії, як американська, нема другої на світі. У своїх імперіалістичних замірах вона використовує всі засоби своєї зброї, памятаючи приповідку: де не можна взяти силою, там треба брати хитрістю, тобто дипломатичною крутнею.

З маленькою Нікарагвою буржуазія Злучених Держав не намагається. Вона населенню цієї країни диктує свою волю силою зброї. Вона вислала до Нікарагви частину своєї флотії, аероплани й бомби з них розстрілює населення за те, що воно не хоче піддатися в економічну й політичну неволю Морганам, Рокифелерам і Ко.

Інакшу політику вона тепер провадить в Мексику. Ще до недавня капіталісти Злучених Держав озброювали мексиканських бандітів, всіма силами підтримували католицьких попів і всі темні елементи країни проти уряду Калеса й одночасно грозили зриванням дипломатичних зносин, а навіть відкрито війною. Але все це нічого не помагало. Коли капіталісти Злучених Держав на досвіді переконалися, що на силу зброї тут мада надія, вони пустилися на дипломатичну хитрість. Вони готові кожної хвилини нахатися на попов і на бандітів, щоб тільки забезпечити своїх два мільярди доларів, що вони їх вкладали в нафтові та інші підприємства Мексики.

Нарешті уряд Куліджа назначив амбасадором до Мексики великого мільонера, Морова, Морганового спільника. Цей доларовий цар без ніяких там обходів почав говорити директно з урядом Калеса мовою долара. І поділяло. Переконав "революціонера", ненависника попів, що спасення й спокій Мексики та забезпечення панування уряду Калеса залежить не від реформи, але від американського долара. Переконав його, що тільки тоді в Мексику запанує благодать, коли уряд Калеса затягне в капіталістів Злучених Держав велику позичку, іншими словами, коли встромить свою голову в петлю американських капіталістів.

Не встояв проти цієї спокуси "революціонер" Калес, президент Мексики. А як тільки він похитнувся, петля долара почала вже стискати шию мексиканським поступовим законам, що їх недавно видав уряд Калеса. Уряд Калеса видав був закон про націоналізацію нафтових копалень і приватних багатств країни взагалі, а після переговорів з Моровом видав до тих законів такі "пояснення", що вони цілковито забезпечують недоторканість американського капіталу.

Далі, щоб запевнити американських капіталістів у своїй щирості, президент Калес вмістив недавно в "Нью Йорк Таймс" статтю, в якій доказує, що він ніколи не симпатизував з більшовизмом, що в Мексику тепер "іде курс не на колективізм, але на індивідуалізм, який може вільно розвиватися тільки в рамках так званої капіталістичної системи".

Так скантілював Калес перед силою американського долара, той самий Калес, який довгі роки успішно поборював силу найвищої і найдосконалішої американської зброї. Так американським капіталістам, коли не вдалося підкорити звіря батогом, то зате вдалося заманити його у свою петлю медівником. Але в тому медівнику є дуже небезпечна отрута для працюючого мексиканського народу, а навіть для самого Калеса та його уряду.

ШЛЯХТА РАДІЄ З ВИСТУПУ ХРУНЯ.

На третьому дні існування польського союму виступив в немю з декларацією голова фракції (клубу) Українського Національно-Демократичного Об'єднання (УНДО) Дмитро Левицький. Його декларація була такою змісту, що польсько-літваська преса захлинається від радості.

"Dziennik Litowski", львівський орган Пласудського, тішиться з декларації Левицького в Соїмі, заявляючи, що "уже перестали ділати на Українців спомини революції 1918 р.", що "фікція петрушевичівщини (петрушевичівської держави) втратила всякі вальори в умах української суспільності", яка "тепер перейшла де факто на терен державного життя" Польщі.

А закінчує свою статтю орган Пласудського "на кресах" так:

"В цей спосіб УНДО скріпило ряди польських оборонців ("обороньцув") конституції. Так, чи інакше, згадані факти свідчать про цілковите банкрутство класич українського руху (підчеркнення "Дзеніка"), який втратив власну лінію і в соймовім виступі не виявив власного окремого обличчя".

Так то радіє польська преса з хрунської декларації українських патріотів в польському соїмі.

БІЙКА В ПОЛЬСЬКОМУ СОЙМІ.

Як доносять старокравці газети, то в будинку польського соїму відбувся 31. березня політичний цирк.

Відбувався третє читання бюджетової провізорії. Після промов українських сел-робітничих послів, Чумая й Вальвельського, ухвалено перервати дискусію. Ця ухвала викликала бурю протесту серед комуністичних і лівих українських послів. Почалась обструкція. Посол-комуніст Бітнер почав грати на трубу від автомобіля, інші послаи били в столи та грали на різних музичних інструментах. Посол Сохацький бив біблємем до стола. Маршалок Дашинський вивіз його до спокую, але Сохацький його не послухав. Тоді Маршалок виклика чив Сохацького на одне засідання, але Сохацький відмовився вийти. Дашинський сказав сторожі винести Сохацького, але коли сторожа почала його виносити — вивізлася бійка між комуністами й непересвісами. Щоб дати посполох нагоду вирішити справу хлопськими параграфами, Дашинський проголосив перерву.

По перерві від бійки перейдено до сварки.

МАЙНЕРІ В ЗАХІДНІЙ КАНАДІ ГОТУЮТЬСЯ ДО БОРОТЬБИ.

(Стаття надіслана з Колемен, Алта.)

Останні чотири роки майнері будуть довго помятати. Це були часи, про які майновласники будуть солодко згадувати — а майнері проклинати. В тих роках майновласники накиннули майнерам дві зинжикі платні. Зинжика платні слідувала одна за другою. Виснажені голодом і холодом майнері мусили піддатися — іншої ради не було.

Солідарність майнерів була розбита самими лідерами Ю. М. В. оф. А. в порозумінню з майновласниками. Найзавзятішу боротьбу звели майнері на Кровс Нест Пес. І коли прийшли відступати, вони зробили організаційний виступ, подались назад одним незлобимим фронтом. Не гаючи довго часу з'їхались представники з доколичних місцевостей до Блеймор і там започаткували нову організацію на місце старої. Назвали її Майн Воркерс Юніон оф Канада. Вороги рижного покрюю старались вбити її в зародку. А свої покінували головами та й говорили, що "нічого з того не буде, вже все пропало, шкода й заходити".

Та воно сталося противно. За три роки існування Майн Воркерс Юніон оф Канада ми інші можемо гордітися нашими здобутками. М.В.Ю.К зростає з кожним днем. Недалять той час, коли в ній згуртують всі вуглекопи Західної Канади. Недавно з'організовано новий дистрикт ч. Ю. невенкуверський "острів". Юніоні майнерів на острові є гелпер поверх тисяча, а загальною членства в М.В.Ю.К. є око-ло шість тисяч свідомих боєвих робітників, які готові кожного разу боротися за свою юнію та за кращі життєві умовини.

На доказ цього хай послужить вислід недавнього голосування (референдум) майнерів в 1. дистрикті. Найбільшим спірним питанням між М.В.Ю.К. а майновласниками є те, що майновласники не хочуть признати юнію, а також не хочуть робити дистриктової угоди.

Для майнерів питання юнію стоїть понад усе, вони добре знають, що коли не буде організації, то й угода (агірімент) з майновласниками нічого не варта. Отже, якщо майновласники не закінчать угоду до 1. травня, то раби перестануть добувати вугілля. Майнері вже сказали своє останнє слово. Ще нема вислуду голосування з цілого дистрикту, але я наведу декілька місцевостей на с-нової інформації буржуазної преси.

В Колмен (з обидвох майнів) було 562 голосів за страйком, а 139 проти; Блеймор і Белвоу 474 за — 230 проти; Летбридж 600 за — 130 проти; Кенмор 176 за — 15 проти; Вейн 189 за — 13 проти.

Ми вже також віднесли деяку побуду, бо в тих майнах, де кінчалася угода на початку цього місяця, продовжено її до 1. травня, й коли ми пінемо боротьбу, то виступимо одночасно в цілім дистрикті.

Зараз не одному з нас насувається важке питання: що будуть відступати, вони зробили організаційний виступ, подались назад одним незлобимим фронтом. Не гаючи довго часу з'їхались представники з доколичних місцевостей до Блеймор і там започаткували нову організацію на місце старої. Назвали її Майн Воркерс Юніон оф Канада. Вороги рижного покрюю старались вбити її в зародку. А свої покінували головами та й говорили, що "нічого з того не буде, вже все пропало, шкода й заходити".

Тепер ми маємо кращі шанси на виграння, як перешде, тепер майновласники мають замовлення на вугілля і не хочуть його стратити. Зараз у нас є сильна організація. На чолі тої організації є люди досвідчені в трейд-юніоніуму русі, що дійсно дбають про наші інтереси. Серед майнерів є велике заінтересовання. На мітингах обговорюється кожна справу серіозно й майнері бачуть, що ситуація залежить від них самих. Коли будуть держатися солідарно, то побіда буде певна.

На мітинги вчашають численно, бо кожний хоче щось почувити, хоче довідатися, як справа мається, кожний певний того, що й дістане вдоволюючу відповідь. Цей великий підйом серед майнерів треба використати. Треба сидіти з кожною справою, а тимбільше не пропустити ані одного юніонічного мітингу, бо ворог не спить.

4,000 КОРЕСПОНДЕНТІВ.

Етнографічна комісія У.А.Н. через календар "Книгоспілки" вмістила заклик збирати етнографічні матеріали України. У наслідок цього запрошення етнографічна комісія протягом кількох днів одержала з усіх закутків України понад 4,000 листів з проханням вислати вказівки, анкети та програми для збирання матеріалів. Переважне число листів одержано з сіл. Розбір цих листів та відповіді на них вимагають величезної роботи.

ДВІ ПОТРЕБИ.

1. Потреба робітничо-фармерської преси для робітництва й фармерства Канади.

2. Потреба підтримки, як моральної так і матеріальної, для цієї преси зі сторони тих, кого вона обслуговує й кого оборує та навчає.

Наука твердить, що ніщо на світі не повстало без причини. Причини дають наслідки, які мають, або творять свої потреби. Причиною поділу суспільства на класи було заведення приватної власності. Від коли існують дві класи, від тоді існують їхні дві суперечні потреби. А найважливішою потребою з ряду інших є — сильна преса, як для одної — працюючої класи, так і для другої — капіталістичної класи.

Від часу створення двох класів минули вже цілі століття. Мінчалася суспільна господарка, мінчалася й форма способу визиску трудящих мас. Стан працюючих в громаді змінився. Незалежна людина почала залежати не від того, чи пан дасть ї їсти, щоб вона могла робити, але від того, чи пан дасть ї роботу, щоб було що їсти. Таке становище ми бачимо й тепер. Становище пролетаріату в теперішній добі у відношенню до забезпечення поживою свого гуртка змінилося на гірше. Становище робітника тепер є гірше, як вола, якому перед працею дають поживу, а потім накладають ярмо. З робітником роблять навпаки: йому кажуть перше працювати, а після того дадуть на їду.

Доля чорнороба-фармера не краща. В Канаді найважливішою галуззю індустрії поки що є рільництво. Тисячі канадійських фармерів продукують збіжжя, яким годують мільйони населення рижних країн. Виходило-б, неначе фармері мають добре. Однак так воно не є. Де не заглянемо між фармерів, досюди почуємо нарікання: довги... довги й це раз довги. Сотки фармерів річно банкрутують. А коли прослідимо, то вони такі ці фармері, то побачимо, що це ті, які роками корчували ліси, тягали каміння, доки не перетворили ділі прері на гарну родючу землю. Працював фармер роки. Жив надією, що колись засе велику площу землі; пощасть дві-три добрих врожаї і він побудується тих нещасних моргездів, тих влізливих агентів, для яких він річно ставлявся

з останнього, щоб заплатити хоч процент, бо-на капітал не вистарчало.

Ось в коротці незавидне положення фармерів і робітників у Канаді. Не інакше мається справа з трудящими в інших країнах.

Чому воно так, що за причина?

На ці питання може відповісти кожний свідомий робітник і фармер, кожний, хто читає робітничо-фармерську пресу. Щоб боротися з тим лихом, треба знати його причини. Щоб їх знати, треба читати таку робітничо-фармерську пресу, яка їх висвітлює. Щоб знати, які причини голоду, холоду, сліз, довгів, як також щоб знати, як їх поборювати, треба передплачувати такі газети, як "Укр. Роб. Вісти", "Фармерське Життя" і ин.

Бо головними завданнями робітничо-фармерської преси є: — вірно дати виключно про інтереси працюючих; давати їм вірні інформації про події політичного, економічного та освітньо-культурного характеру в цілому світі; вказувати працюючим, що їх одиникий шлях до визволення лежить через організацію й класову боротьбу.

Робітничка преса вчить своїх читачів, що "не той спасє, хто терпє", а той, хто не терпє. Як людина не терпє чирака на ший, так робітничка преса вчить не терпєти суспільних паразитів, які точять тіло працюючих.

Преса в суспільнім життїю відіграє важну ролю. Це повинні запам'ятати собі добре ті, що вже зрозуміли її значіння. Однак розуміти значіння преси, а не помагати ї, є великий злочин супроти своїх й загальною класових інтересів працюючих. З огляду на те, що наша преса зараз знаходиться в скрутнім фінансовім положенню, її читачі повинні в місяці травні поспішити з фінансовою допомогою. Кожний заможний передплатак повинен вирівнати свою передплату. Кожний, хто ще не є передплатаником, повинен стати ним в місяці травні.

Всі до праці в місяці травні: для забезпечення на літні місяці нашої преси, для здобуття її більше читачів, для поширення свідомости серед українських працюючих мас Канади. Всі до праці.

А. Білецький.

СВЯТКУЙТЕ ПЕРШЕ ТРАВНЯ.

Відозва Ц.В.К. Комуністичної Партії Канади.

Дорогі Товариші!

В кожній місцевості в цей час повина вестися підготовка роботи до святкування Першого Травня. В більшій індустріальних центрах, звичайно, видється так, що ріжні робітничі організації скликають першотравневі конференції, на яких делегати виводять пляни святкування. В менших місцевостях, де не скликається подібних конференцій, партійні частини повинні бути ініціаторами в скликуванні травневих мітингів і влаштування свят.

Дистриктові Екзекутивні Комітети повинні постаратися, щоб в їх дистриктах було скликано як найбільше мітингів, на яких промовці повинні пояснити значіння класової боротьби у всеразвіній і інтернаціональній розмірі та значіння солідарності робітників всіх країн.

В багатьох центрах першотравневі конференції видають свої власні маніфести. Центральний Екзекутивний Комітет Комуністичної Партії Канади видасть маніфест (у формі летючок), який зшле до менших наших частин, де видання власних летючок є неможливе.

Ріжні частини повинні подбати, щоб ці летючки були розповсюджені.

Росповсюдження летючок і першотравневі свята повинні бути використані рівнож для того, щоб поширити вплив нашої партійної преси. Промовці на мітингах у своїх відозвах, повинні присвятити питання

преси спеціальну увагу. Товариші повинні розповсюджувати разом з летючками й пресу, як на мітингу, так і хата від хати. При цьому є добра нагода попрацювати в користь журналу "The Canadian Labor Monthly".

Обов'язком кожної частини й кожного товариша причинитися до того, щоб святкування Першого Травня цього року випало краще й мало ще ліпші наслідки, як минулими роками. Треба висягнути робітникам положення працюючої класи Канади. Органування неорганізованих, будування Канадійської Партії Праці й об'єднання трейд-юніоніого руху — це є, тепер найголовніші завдання працюючої класи Канади.

Нехай Перший Травень 1928 року буде тим днем, в яким організовані робітники внесуть ухвалу: брати активну участь в робітничім русі в бїжучім році; поборювати всякі перепони на шляху своєї боротьби; і довести працюючу класу ближче до її революційної цілі — повалення капіталізму й збудування підвалів соціалізму та комунізму через встановлення робітничо-фармерської влади.

Ц.В.К. Комуністичної Партії Канади.

Львівський магістрат розділив на днях 100,000 золотих допомоги поміж ріжні польські й жидівські інституції міста, вповні ігноруючи українські інституції.

ЗАМІТКИ.

Як квочка з каченятами.

Виведе квочка молодих каченят десь біля води, каченята у воду, а квочка на ліг. Квокає, кличе, але каченята ані гадки. Це є "найприроднішою річчю" для каченят лізти у воду бовтатися та плавати. Квочка належить до роду курячого й має свої закони, а каченята мають свої закони.

Хоч, не хоч, а так воно так мусить бути.

Ось редактор "Укр. Голосу" годував своїх читачів націоналізмом, перекопував їх, що в суспільстві нема класових ріжниць, що нема класової боротьби, що людство ділиться на класи "лише по своїй професії", а не по нерівності майна, що Українці в Канаді можуть всі належати до одної освітньої організації, а до всіх політичних партій, з винятком робітничих.

І що з того вийшло? Виграв, як квочка з каченятами. Читачі з "найприроднішої річчю" стараються іти в своє, а редактор "У. Г." остався, як квочка на плоті, також з "найприроднішої річчю".

Ось, що починають писати вихованці редактора "Укр. Голосу":

"Коли хтось ніколи нічого більше не читав опріч "Укр. Голосу" і впадував враз з ним за його писанням від Канади до Палата, то певно, що йому погирь".

"Пані В. Свистун і М. Стечишин не знають, не бачать і не хочуть розуміти того, що класова боротьба існує і є святою, примром, в робітничій класі за свій соціалний кусок хліба.

"Для панів Свистуна і Стечишина є найважливішою боротьба церковна, яку ї кілька одинач хитро-мудро інкльвали в тісній залузі з національним нашим питанням. За національну боротьбу, по їх думці, лиш той Українець бореться, що кожний хмів, на кожному кроці і в кожній справі буде на першій місці ставити справу православної церкви. А з цего тама користь нашою народом, що лиш маємо повно спарок за церковні справи по всіх наших колоніях, та знехоту людей до дійсно просвітньо-культурної праці".

От якої співають "Укр. Голосові" його власні та щирі читачі, його дописувачі через довгі роки. Хай "Укр. Голос" назве їх тепер "яничарами", яких самий виховав.

Це таке славне покланє Стечишини та Свистунови від "найвідоміших" та "найщиріших" Українців з Вест Форт, Онт. Помістиди вони його в один із газет "Нешенал Прес", але це тимчасово увійде. Колись вони переконаються ще, що вони рижнять своїм соціалізм ставищем і від редакторів з "Нешенал Прес", "Укр. Голосу", а також й п. п. Грігорієвих так-же само, як рижнять качата своєю приморним ставищем від квочки.

Життя найкращий учитель. Будучина нам покаже, що редактор "Укр. Голосу" виграв, як квочка з каченятами. Рветься на всі заставки! Драпака.

22,800,000 КАРБ. НА БУДІВНИЦТВО НА УКРАЇНІ.

Колегія Наркомторгу затвердила плян будівництва підприємств для виробництва товарів із сільсько-господарської сировини. За пляном на це будівництво бїжучого року передбачається витратити 22,800,000 карб.

Зокрема на будівництво підприємств для переробки мисних продуктів передбачається витратити 8,700,000 карб; на підприємства що стосуються птахівництва — 2,700,000 карб.; на масловиробничі підприємства — 5,600,000 карб., на будівництво підприємств для переробки городини та овочів — 2,200,000 карб.

РУМУНСЬКІ ФАЛЬШИВНИКИ ДОЛАРИВ.

Букарештська поліція викрила банду фальшивників баннотів, у якій було двох адвокатів. Фальшивники, яким не оплачувалася продукція румунської валюти, пускали в світ долари з помитним збутом на Радянщині.